

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 215.076 van 12 september 2011
in de zaak A. 192.504/X-14.173.**

In zake : 1. de n.v. KURICA
 2. Charles VERDOOLAEGHE
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Geert Lenssens
 kantoor houdend te 1090 BRUSSEL
 Carton de Wiartlaan 126
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Philippe Declercq
kantoor houdend te 3000 LEUVEN
J. P. Minckelersstraat 33
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

de provincie VLAAMS-BRABANT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Michel van Dievoet
kantoor houdend te 1000 BRUSSEL
Wolstraat 56
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 27 april 2009, strekt tot de
nietigverklaring van “een stedenbouwkundige vergunning dd. 07.08.2008
afgeleverd door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar aan de Provincie
Vlaams Brabant en tegen alle daarmee verbonden administratieve besluiten”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 197.201 van 23 oktober 2009 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging in onderhavige zaak verworpen.

De verzoekende partijen hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 18 juni 2010. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur An Van den broeck heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 29 april 2011.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Leila Tijini, die loco advocaat Geert Lenssens verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Paul Aerts, die loco advocaat Philippe Declercq verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Filip van Dievoet, die loco advocaat Michel van Dievoet verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur An Van den broeck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 21 maart 2007 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkomende partij bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag in tot het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning voor het aanleggen van een “gecontroleerd overstromingsgebied met stuw in de vallei van de Birrebeek en Grote Heidebeek grens Meise / Kapelle-op-den-Bos” op percelen die zijn gelegen te Meise en Kapelle-op-den-Bos en die, te Meise, kadastraal bekend zijn onder sectie A nrs. “27a, 29z, 128a, 138d, 30, 127, 126n, 126m, 126l, 126r” en sectie C nrs. “128a, 128, 129p, 129t, 130f”, en, te Kapelle-op-den-Bos, kadastraal bekend zijn onder “sectie C” nrs. “122d, 122e, 122f, 122g, 122/h, 123a, 125/2, 126, 127”.

In de beschrijvende nota, gevoegd bij de aanvraag, worden de “overeenstemming en de verenigbaarheid van de aanvraag met de wettelijke en ruimtelijke context” als volgt toegelicht:

“De Birrebeek en de Grote Heidebeek treden hier veelvuldig buiten de oevers.

Om deze overstromingen in te dijken wordt een gecontroleerd overstromingsgebied met stuw ingericht. Dit overstromingsgebied kan het regenwater van een bui met een terugkeerperiode van 50 jaar opvangen en stockeren. De klepstuw zal het regenwater beperkt afvoeren à rato van 600 l/sec. Hierdoor verdwijnen de overstromingen in het centrum van Nieuwenrode”.

In diezelfde nota wordt de “integratie van de geplande werken of handelingen in de omgeving” als volgt toegelicht:

“- Er treden regelmatig overstromingen op: weilanden, bossen, akkers en woningen komen onder water.

- Het gecontroleerd overstromingsgebied wordt ingericht met dijken die passen in het landschap (taluds (worden) ingezaaid met grasmengsels + bloemzaden).
- Er wordt een klepstuw voorzien, die het afvoerdebiet beperkt tot 600 l/sec.
- Op deze dijken worden wandelpaden ingericht met natuurlijke materialen (hakselhout).
- Op de dijken, tussen de Meiselaan en de klepstuw, en de toegangen tot de weilanden wordt een verharding voorzien met lavakorrels.
- Rond het overstromingsgebied worden afwateringsgrachten voorzien, die de omliggende akkers en weilanden ontwateren en aangesloten (worden) op de Birrebeek en Grote Heidebeek achter de klepstuw”.

4. De eerste verzoekende partij is eigenares van de voormelde percelen nrs. 29/z, 128/a en 138/d. Die percelen stelt de eerste verzoekende partij ter beschikking van haar gedelegeerd bestuurder, die in deze zaak de tweede verzoeker is, en diens gezin. Het gaat respectievelijk om een weiland (in te nemen oppervlakte 3.184 m²), een hooiland (in te nemen oppervlakte 94 m²) en een weg (in te nemen oppervlakte 1.738 m²).

5. Volgens de bestemmingsvoorschriften van het op 7 maart 1977 vastgestelde gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse zijn de percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, gelegen in agrarisch gebied en deels in bosgebied. Ze zijn niet gelegen binnen het gebied van een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, of van een vergunde verkaveling. Het gebied is ten dele gelegen in de Grote Eenheid Natuur (hierna: GEN) Het Leefdaalbos - De Vlieten - Velaartbos.

6. Op 2 april 2007 verleent het Agentschap voor Natuur en Bos, het volgende advies:

“Tijdens de overlegvergadering van 19/10/2004 werden 2 uitvoeringsscenario's uiteengezet en besproken. De dienst waterlopen is voorstander van scenario 1 omdat dit scenario een veel minder grote ingreep vergt in het landschap en het overtollige water op een meer natuurlijke manier in de bestaande laag gelegen terreinen wordt gebufferd met een minimum aan uitgraving. De afdeling Natuur gaf de voorkeur aan het alternatief 1bis omdat dit volledig buiten het VEN is gelegen, doch kon de afdeling instemmen met het basisscenario indien dit zou aangepast worden rekening houdend met de 2 opmerkingen van de vergadering.

1. Het nut van de dijk door het bos- en VEN-gebied werd in twijfel getrokken. Bij overstroming van het gebied loopt de beek over stroomopwaarts de Princendreef waardoor het water buiten het ingedijkt overstromingsgebied zou stromen. De aanleg van een dijk door het VEN-gebied zou onherstelbare schade aan de natuur veroorzaken.
2. Het uitsluiten van het laag gelegen perceel 128A uit het overstromingsgebied is niet verantwoord gezien hier de grootste berging kan gerealiseerd worden. Gezien de schuilhokken niet vergund zijn zou de uitsluiting van het perceel een bestendiging van de onwettige situatie betekenen.

De plannen van het overstromingsgebied werden door de aanvrager aangepast. De 2 knelpunten werden opgelost. De dijk door het bos- en VEN-gebied wordt niet gerealiseerd en perceel 128A wordt mee opgenomen in het GOG.

De stedenbouwkundige aanvraag wordt gunstig geadviseerd door het Agentschap voor Natuur en Bos mits naleving van de volgende voorwaarden :

1. De werken en werkzone zullen uit het VEN-gebied blijven.
2. Op perceel 128A zullen de illegale schuilhokken worden afgebroken en verwijderd, de begrazing van het bosgebied zal stopgezet worden.

Dit advies geldt als ontheffing op de verbodsbepalingen van artikel 25, §3, 2° van het natuurdecreet, op voorwaarde dat de verleende vergunning het advies van het ANB en de opgelegde voorwaarden overneemt”.

7. Op 20 april 2007 geeft de Cel Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant een voorwaardelijk gunstig advies.

8. Op 30 april 2007 verleent de Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling Vlaams-Brabant een gunstig advies en dit onder meer op voorwaarde dat grondinname wordt vergoed in functie van de omvang ervan.

9. Na een openbaar onderzoek van 10 april 2007 tot en met 10 mei 2007, dat geen bezwaarschriften oplevert, brengt het college van burgemeester en schepenen van Kapelle-op-den-Bos op 15 mei 2007 een gunstig advies uit.

10. Tijdens het openbaar onderzoek in de gemeente Meise, dat plaatsvindt van 24 april 2007 tot en met 23 mei 2007, worden vijf bezwaarschriften ingediend, onder meer door de eerste verzoekende partij.

11. Op 30 augustus 2007 verleent de Afdeling Water een gunstig advies omtrent de aanvraag, “mits de vormgeving en/of de exploitatie van de stuwconstructie wordt aangepast zodat er geen bijkomende hindernis voor vismigratie wordt gecreëerd, en mits de drains binnen het wachtbekken worden weggelaten”.

12. Op 19 november 2007 behandelt het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Meise de ingediende bezwaren en brengt het een gunstig advies uit, waarin onder meer het volgende gesteld wordt:

“Het gaat hier om werken van openbaar nut in het kader van de overstromingsproblematiek in het betrokken gebied. De waterlopen treden hier regelmatig buiten hun oevers. De voorziene werken zijn genoodzaakt om deze overstromingen in te dijken. Het huidige project werd voorafgaandelijk met de verschillende betrokken actoren besproken en gunstig geëvalueerd. (...)”.

13. Op 29 februari 2008 verleent de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar de gevraagde vergunning onder meer onder de voorwaarde dat de werken en de werkzone buiten het gebied van het Vlaams Ecologisch Netwerk (hierna : het VEN) blijven.

14. Op 28 april 2008 verleent het Agentschap voor Natuur en Bos, het volgende advies:

“De adviesaanvraag heeft betrekking op de aanleg van een dijk langs een bestaande weg (Velaart) voor het bouwen van het hierboven vermeld GOG te Meise. De weg doorsnijdt een gebied van het Vlaams Ecologisch Netwerk.

In het overleg met de provincie en later in het advies van stedenbouw (ref. ANB/FS/2278 van 2 april 2007) werd door het ANB gevraagd om de dijk buiten het bos- en VEN-gebied aan te leggen om onherstelbare schade aan de natuur te vermijden. De plannen werden aangepast, het oorspronkelijk scenario waarbij de dijk het bos- en VEN-gebied dwars werd verlaten. De noordwestelijke dijk ligt nu volledig over de bestaande weg. Op 5 maart 2008 werd een stedenbouwkundige vergunning toegekend voor de aanleg van een GOG met stuw. Omdat de vergunning de werken en de werkzone in het VEN-gebied niet toestaat en omdat de veldweg Velaart het VEN-gebied doorsnijdt stelt er zich een probleem om de werken uit te voeren.

Velaart is een onverharde weg enkel toegankelijk voor fietsers en wandelaars en ligt langs een GR-route. De weg wordt versperd voor gemotoriseerd verkeer. Tussen de weg en de weilanden ligt een ondiepe afwateringsgracht (ong. 50 cm). Het bos wordt omrasterd door ursus- en schikdraad van 1,80 m hoogte.

Gezien het om een bestaande weg gaat heeft het ANB geen bezwaar tegen het omvormen naar een dijk mits naleving van de volgende voorwaarden :

- De weg wordt niet verhard en behoudt zijn huidige functie (enkel toegankelijk voor fietsers en wandelaars, niet voor gemotoriseerd verkeer).
- De werken zullen geen onherstelbare schade veroorzaken in het bosgebied en bosrand. De werkzone zal niet in het bos gelegen zijn. Bosomvorming/ontbossing wordt niet toegestaan.

De afbakening van het VEN en de verboden van artikel 25, §3 van het natuurdecreet maken het normaal gebruik en onderhoud van bestaande, vergunde wegen niet onmogelijk. Voor normaal onderhoud conform de code van goede natuurpraktijk wordt door artikel 25 van het maatregelenbesluit van 21/11/2003 een algemene ontheffing verleend.

Voor de dijkaanleg langs de bestaande weg Velaart verleent het Agentschap een individuele ontheffing op de verbodsbepalingen van toepassing in het VEN (arti(k)el 25, §3, 2° van het natuurdecreet) mits naleving van de vermelde voorwaarden”.

15. Met het bestreden besluit van 7 augustus 2008 trekt de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar de voormelde vergunning van 29 februari 2008 in en levert hij – inzake dezelfde voormelde aanvraag van 21 maart 2007 – een nieuwe stedenbouwkundige vergunning af. In dat besluit wordt onder meer het volgende gesteld:

“Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

De aangevraagde werken zijn in principe niet in overeenstemming met de voorschriften van agrarisch gebied en van bosgebied omdat de werken geen betrekking hebben op landbouw in de ruime zin en ook geen betrekking hebben op het bosbedrijf. Evenwel kan van het gewestplan worden afgeweken onder de voorwaarden van artikel 20 van de planologische voorschriften gevoegd bij het gewestplan. Dat artikel stelt dat bouwwerken voor openbare diensten en gemeenschapsvoorzieningen ook buiten de daartoe speciaal bestemde gebieden kunnen worden toegestaan voor zover ze te verenigen zijn met de algemene bestemming en met het architectonisch karakter van het betrokken gebied.

De aanleg van een overstromingsgebied is in overeenstemming met het algemeen karakter van het betrokken gebied omdat de grondbestemming als agrarisch gebied of als bosgebied onverminderd kan worden verdergezet. Het overstromingsgebied is bovendien in overeenstemming met het architectonische karakter van de zone omdat de terreinen ook nu reeds

overstromingsgevoelig zijn en bovendien van nature overstroombaar en recent overstroombaar gebied.

De constructie en/of de exploitatie van de schuif en de stuw kan mogelijk leiden tot een bijkomende hindernis voor vismigratie doorheen de waterloop. Het ontwerp en/of de werking van de stuw moet worden aangepast om de vismigratie niet overmatig te hinderen.

Ter hoogte van het afgegraven terrein op de rechteroever van de Grote Heidebeek wordt een nieuw drainagesysteem aangelegd. Deze drainage zal een permanente verlaging van de grondwaterstand veroorzaken en voor bijkomende afvoer van grondwater uit de w(ij)de omgeving, hetgeen voor de betrokken lo(c)atie niet aanvaardbaar is. Een permanente ontwatering van waterrijke valleigronden is in strijd met de doelstellingen van het decreet integraal waterbeleid.

Algemene conclusie

Om bovenvermelde redenen is het ingediend project planologisch en stedenbouwkundig-architecturaal verantwoord”.

IV. Voorwerp van het beroep

16. In zoverre de nietigverklaring wordt gevorderd van “alle daarmee verbonden administratieve besluiten” moet ambtshalve worden vastgesteld dat het beroep niet ontvankelijk is, aangezien het de Raad van State niet toekomt om ambtshalve het voorwerp van het beroep te bepalen.

V. Ontvankelijkheid – tijdigheid

Standpunt van de partijen

17. Inzake de tijdigheid van hun beroep stellen de verzoekende partijen in hun verzoekschrift dat de eerste verzoekende partij pas officieus op de hoogte is gebracht van het bestaan van een vergunning “bij de contactname door de ambtenaren van de provincie Vlaams-Brabant teneinde een afspraak te maken m.b.t. eventuele minnelijke aankoop van de percelen”. Op 25 februari 2009 – “naar aanleiding van een contactname met de ambtenaren van de provincie Vlaams-Brabant ter kantoren van de ambtenaren” – wordt de raadsman van de verzoekende partijen dienvolgens aan de hand van de gewone overhandiging van een kopie in kennis gesteld van de vergunning. Voor zoveel de termijn nadien zou lopen, is het beroep bijgevolg ontvankelijk.

18. De tussenkomende partij werpt in haar verzoekschrift tot tussenkomst de exceptie van onontvankelijkheid van het beroep wegens laattijdigheid op. Zij stelt dat er contact werd opgenomen met de verzoekende partijen nadat de vergunning werd verleend, maar dat de verzoekende partijen niettemin zeer lang hebben gewacht om kennis te nemen van de bestreden vergunning, namelijk meer dan 6 maanden.

19. Bij haar laatste memorie voegt de tussenkomende partij nog briefwisseling tussen de heer Boogmans, landmeter, en de eerste verzoekende partij. Ze wijst meer bepaald op een aangetekende brief van 19 juni 2008 waarin de voormelde persoon meedeelt:

“(…) Gezien de provincie Vlaams-Brabant een bouwvergunning heeft bekomen voor de uitvoering van dit overstromingsgebied, wens(t) zij over te gaan tot de verwezenlijking ervan.
U had zowel aan mij als aan de provincie geschreven de wettelijkheid van de geplande werken te betwisten en stond ons niet toe minnelijke onderhandelingen aan te gaan”.

Op 19 juni 2008 werden de verzoekende partijen, aldus de tussenkomende partij, met een aangetekende brief in kennis gesteld van de stedenbouwkundige vergunning van 29 februari 2008 en van de draagwijdte ervan. Deze vergunning werd ingetrokken op 7 augustus 2008, datum waarop eveneens een nieuwe stedenbouwkundige vergunning met dezelfde draagwijdte wordt toegekend.

Volgens de tussenkomende partij moesten de verzoekende partijen minstens vanaf de ontvangst van de brief van 19 juni 2008 de nodige waakzaamheid aan de dag leggen met betrekking tot een vergunningsprocedure waarvan uitdrukkelijk werd meegedeeld dat zij onder andere betrekking heeft op hun percelen. Het verzoekschrift tot schorsing en nietigverklaring dat 9 maanden na de verleende vergunning is ingediend, is dan ook laattijdig.

Deze exceptie is van openbare orde zodat het beroep tot nietigverklaring van de verzoekende partijen onontvankelijk is.

20. Met betrekking tot de brief van 19 juni 2008 wijzen de verzoekende partijen er in hun laatste memorie op dat de vergunning van

29 februari 2008 op 7 augustus 2008 werd ingetrokken en dat zij de vernietiging vragen van een andere vergunning (namelijk die van 7 augustus 2008), zodat het stuk waarop de tussenkommende partij zich beroept om de laattijdigheid te bewijzen niet dienend is. Aangezien er geen enkel ander stuk voorhanden is dat de beweerde laattijdigheid bewijst en daarenboven de verwerende partij de tijdigheid van het beroep niet betwist, is het beroep van de verzoekende partijen dan ook ontvankelijk.

Beoordeling

21. De bestreden stedenbouwkundige vergunning diende noch bekendgemaakt, noch aan derden betekend te worden, zodat krachtens artikel 4 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, de beroepstermijn van zestig dagen ingaat met de dag waarop de verzoekende partij er kennis van heeft gehad of geacht moet worden er kennis van te hebben gehad.

Het mag evenwel niet in de macht van een potentiële verzoekende partij liggen, wanneer zij in de mogelijkheid is om kennis te nemen van de bestuurshandeling die zij eventueel met een annulatieberoep wenst te bestrijden, die kennisneming voor onbepaalde tijd uit te stellen en daardoor de aanvangsdatum van de termijn van beroep willekeurig te verschuiven, zodat de rechtsgeldigheid en het voortbestaan van de bedoelde bestuurshandeling buiten weten, zowel van de overheid van wie zij uitgaat, als van alle andere belanghebbenden, in het ongewisse wordt gehouden, met alle nadelige gevolgen van dien.

Het beginsel volgens hetwelk voorkomen moet worden dat de gelding van administratieve beslissingen te lang onzeker blijft, en dat aan voormeld artikel 4 van de procedureregeling ten grondslag ligt, eensdeels, en de noodzaak van een evenwichtige bescherming van de belangen én van de bouwheer én van de omwonenden en andere belanghebbende personen, anderdeels, brengen mee dat degene die meent te worden benadeeld door een stedenbouwkundige vergunning en die het bestaan van die vergunning moet vermoeden, de verplichting heeft om binnen een redelijke termijn gebruik te

maken van de hem ter beschikking staande middelen om kennis te nemen van de inhoud van de afgegeven stedenbouwkundige vergunning.

Eens die redelijke termijn verstreken, neemt de termijn van zestig dagen om een annulatieberoep in te dienen, een aanvang.

Het is zaak van de partij die aanvoert dat het beroep laattijdig is om het bewijs te leveren van het tijdstip waarop de verzoekende partij kennis had of kon hebben van de mogelijke afgifte van de bestreden vergunning, bijvoorbeeld door aan te tonen wanneer de kwestieuze werken werden aangevat.

Het is dan weer zaak van de verzoekende partij om in voorkomend geval aan te tonen dat zij binnen de redelijke termijn, via de geëigende middelen, de nodige inlichtingen over de bestreden vergunning heeft proberen in te winnen.

22. Met de verzoekende partijen moet worden opgemerkt dat de verwijzing naar de aangetekende brief van 19 juni 2008 niet dienend is. Die brief dateert namelijk van vóór de datum van het bestreden besluit. Dezelfde opmerking geldt inzake de andere bij de laatste memorie gevoegde brief die dateert van 5 december 2007.

Buiten die briefwisseling beperkt de tussenkomende partij er zich toe te stellen dat zij contact heeft opgenomen met de verzoekende partijen nadat de vergunning werd verleend en dat de verzoekende partijen meer dan zes maanden hebben gewacht om kennis te nemen van de bestreden vergunning. De tussenkomende partij staft deze bewering niet aan de hand van enig voldoende concreet of bewijskrachtig gegeven en toont derhalve de laattijdigheid van het beroep niet aan.

De exceptie is ongegrond.

VI. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

23.1. De verzoekende partijen voeren in hun eerste middel de schending aan van “artikel 1.0 van de Richtlijn 2001/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma’s iuncto artikel 4.1.1 tot 4.7.2 van het Decreet houdende Algemene bepalingen inzake Milieubeleid”.

Zij stellen dat er voor de bestreden vergunning geen milieueffectrapport (hierna: MER) is opgesteld en evenmin een ontheffing is gevraagd.

Artikel “1.0” van de voormelde richtlijn luidt als volgt:

“(10) Alle plannen en programma’s die voor een aantal sectoren worden voorbereid en die een kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor projecten vermeld in de bijlagen I en II bij Richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (1), en alle plannen en programma’s waarvoor uit hoofde van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (2) is vastgesteld dat een beoordeling nodig is, kunnen aanzienlijke milieueffecten hebben en dienen als regel aan een systematische milieubeoordeling te worden onderworpen. Zijn de plannen en programma’s bepalend voor het gebruik van kleine gebieden op lokaal niveau of houden zij kleine wijzigingen van de bedoelde plannen of programma’s in, dan moeten zij slechts worden beoordeeld indien de lidstaten vaststellen dat zij aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben”.

De verplichting tot het opstellen van een MER wordt geregeld door de artikelen 4.1.1 tot 4.7.2 van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

De bijlage II bij het “besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004, in uitvoering van de Richtlijn 95/337/EG”, legt een MER-verplichting op voor:

“Bijlage II

De categorieën van projecten die overeenkomstig artikel 4.3.2, § 2 en § 3 van het decreet aan de project-m.e.r. worden onderworpen maar waarvoor de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing kan indienen.

1 LANDBOUW, BOSBOUW EN AQUACULTUUR

c) Waterbeheersingsprojecten op onbevaarbare waterlopen, zoals de aanleg van overstromingsgebieden, wachtbekkens of van nieuwe waterlopen, die gelegen zijn

in of

een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied, met uitzondering van instandhoudings-, herstel- of onderhoudswerken.

10 INFRASTRUCTUURPROJECTEN

h) Werken inzake kanalisering, met inbegrip van de vergroting of verdieping van de vaargeul, en ter beperking van overstromingen, met inbegrip van de aanleg van sluizen, stuwen, dijken, overstromingsgebieden en wachtbekkens, die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied”.

Voor de verzoekende partijen is het overduidelijk dat de decreetgever de aanleg van een overstromingsgebied net afhankelijk heeft gesteld van de opmaak van een milieueffectrapportage indien deze zoals in casu een aanzienlijke invloed “kan” hebben op een bijzonder beschermd gebied.

23.2. De eerste verzoekende partij wijst er op dat zij in haar bezwaar van 21 mei 2007 het ontbreken van een MER reeds heeft aangeklaagd. Het bestreden besluit vermeldt over de behandeling van dit bezwaar het volgende:

“b) Bijlage II bij het BVIReg van 10/12/2004 bevat de categorieën van projecten die overeenkomstig artikel 4.3.2.§2-3 van het decreet aan een project-MER worden onderworpen aan een milieueffectrapportage, maar waarvoor de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing kan indienen. Onder nummer 1.c vallen de ‘Waterbeheersingsprojecten op onbevaarbare waterlopen, zoals de aanleg van overstromingsgebieden, wachtbekkens of van nieuwe waterlopen, die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied, met uitzondering van instandhoudings-, herstel- of onderhoudswerken’. Cel-MER heeft tot op heden geen aanvraag tot ontheffing ontvangen of beoordeeld (trouwens niet in bijlage).

De inrichtingswerken bij het gecontroleerd overstromingsgebied zijn gelegen in agrarisch gebied. De aanleg van de ringdijk dwarsst over een afstand van 60 m het bos- en VEN-gebied, maar de werken zijn aldaar volledig gelegen op de bestaande onverharde weg en kunnen bijgevolg beschouwd als zijnde niet gelegen ‘in’ bijzonder beschermd gebied.

Tevens kan gesteld worden dat de invloed op bijzonder beschermd gebied (waartoe bos- en VEN-gebied effectief behoren) niet aanzienlijk is. Immers tijdens de voorbereidende overlegvergaderingen werden afspraken gemaakt met het Agentschap voor Natuur en Bos (toen nog Afd. Natuur): onder bepaalde voorwaarden was ANB akkoord met deze werken. De provincie heeft het originele plan in deze zin aangepast (bvb schrappen van

ringdijk door het VEN-gebied). Als bewijs hiervan gelden verslagen van overlegvergaderingen.

Overigens, het dossier werd conform verklaard door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar”.

Het bestaan van het VEN-gebied was niet af te leiden uit de constitutieve elementen van het aanvraagdossier. De aanvrager heeft heimelijk geen melding gemaakt van dit element dat toch wezenlijk is bij de beoordeling van de aanvraag. Er wordt enkel melding gemaakt van een bosgebied en agrarisch gebied, die al evenmin waren aangeduid op de plannen die ter inzage lagen.

De vergunningverlenende overheid stelt in de behandeling van het bezwaar dat de aanleg van de ringdijk, over een afstand van 60 meter, het bos- en VEN-gebied dwarst, maar dat de werken zich niet bevinden in het VEN-gebied en er dan ook geen MER-plicht bestaat. Volgens de verzoekende partijen gaat deze redenering voorbij aan het onderwerp van de aanvraag, waarin niet enkel de bouw van een dijk wordt gevraagd, maar wel de aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied met stuw in de vallei. De vergunning vermeldt immers duidelijk dat “het (...) een aanvraag (betreft) tot het aanleggen van een gecontroleerd overstromingsgebied met stuw”.

De verzoekende partijen wijzen er op dat ingenieur De Ruyscher in zijn nota van 1 februari 2007 stelt dat er in dit overstromingsgebied regelmatig overstromingen optreden. Voor de verzoekende partijen zal het overstromingsgebied de vegetatie van het VEN-gebied ongetwijfeld beïnvloeden. De kruidlaag zal worden aangetast, wat ook door de vergunningverlener wordt bevestigd in de behandeling van een ander bezwaar aangaande mogelijke bodemverontreiniging door het achterlaten van beekslib. Dienaangaande wordt immers gesteld dat “de huidige geringe waterkwaliteit (...) zeker een negatief effect (gaat) uitoefenen op de binnendijkse overstroombare percelen (zoals het achterlaten van beekslib in feite ook reeds doet)” en dat “bodemverontreiniging (...) inderdaad een hypotheek (kan) leggen op de binnendijkse gronden”.

Omdat het ook duidelijk is dat VEN-gebied en bosgebied ressorteren onder de omschrijving van “bijzonder beschermd gebied” zoals door

de decreetgever wordt gesteld, moest volgens de verzoekende partijen een MER worden opgemaakt.

23.3. Wanneer periodiek een terrein wordt overstroomd, is een aanzienlijke wijziging van de lokale vegetatie een niet ontkenbaar gegeven. Volgens de verzoekende partijen moest minstens een ontheffingsdossier opgemaakt worden om de knelpunten en disciplines te evalueren met betrekking tot de invloed op de fauna en flora in beide gebieden.

De enkele verwijzing naar verslagen van voorafgaande overlegvergaderingen met het Agentschap Natuur en Bos, en niet met de nota bene bevoegde Cel MER, geldt niet als voldoende evaluatie van een degelijke afweging of rapportage van milieueffecten en vormt trouwens ook een schending van de motiveringsplicht.

De verslagen die niet gevoegd werden bij het dossier – zelfs niet bij de tweede vergunning – en die geen juridisch afdwingbare waarde hebben, vormen een onvoldoende basis om tegemoet te komen aan de MER-plicht.

23.4. De verzoekende partijen kunnen zich niet van de indruk ontdoen dat de aanvrager zich terdege bewust is van zijn MER-plicht omdat het perceel 128/a, dat eigendom is van de eerste verzoekende partij, handmatig uit de vergunningsaanvraag werd geschrapt.

24.1. De verwerende partij stelt in haar memorie van antwoord dat reeds, met de beoordeling van de bezwaren, in het bestreden besluit “werd geoordeeld dat er enerzijds geen ligging is ‘in’ bijzonder beschermd gebied, en anderzijds dat de invloed op het bijzonder beschermd gebied niet aanzienlijk is”.

In het bestreden besluit wordt door de stedenbouwkundige ambtenaar omtrent de bezwaarschriften uitdrukkelijk gesteld:

“Het college van burgemeester en schepenen heeft de bezwaarschriften in zitting van 19 november 2007 behandeld en gemotiveerd weerlegd. De motivatie, zoals opgenomen door het college, weerlegt op afdoende wijze de bezwaren.

(...)

Bijlage II bij het BVLReg van 10/12/2004 bevat de categorieën van projecten die overeenkomstig artikel 4.3.2.§2-3 van het decreet aan een project-MER worden onderworpen aan een milieueffectrapportage, maar waarvoor de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing kan indienen. Onder nummer 1.c vallen de ‘Waterbeheersingsprojecten op onbevaarbare waterlopen, zoals de aanleg van overstromingsgebieden, wachtbekkens of van nieuwe waterlopen, die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied, met uitzondering van instandhoudings-, herstel- of onderhoudswerken’. Cel-MER heeft tot op heden geen aanvraag tot ontheffing ontvangen of beoordeeld (trouwens niet in bijlage). De inrichtingswerken bij het gecontroleerd overstromingsgebied zijn gelegen in agrarisch gebied. De aanleg van de ringdijk dwarst over een afstand van 60 m het bos- en VEN-gebied, maar de werken zijn aldaar volledig gelegen op de bestaande onverharde weg en kunnen bijgevolg beschouwd als zijnde niet gelegen ‘in’ bijzonder beschermd gebied.

Tevens kan gesteld worden dat de invloed op bijzonder beschermd gebied (waartoe bos- en VEN-gebied effectief behoren) niet aanzienlijk is. Immers tijdens de voorbereidende overlegvergaderingen werden afspraken gemaakt met het Agentschap voor Natuur en Bos (toen nog Afd. Natuur): onder bepaalde voorwaarden was ANB akkoord met deze werken. De provincie heeft het originele plan in deze zin aangepast (bvb. (schrappen) van ringdijk door het VEN-gebied). Als bewijs hiervan gelden verslagen van overlegvergaderingen”.

Die twee criteria, namelijk het feit dat de inrichtingswerken op een bestaande onverharde weg zullen plaatsvinden, en dat anderzijds de invloed niet aanzienlijk is op het bijzonder beschermd gebied, brengen volgens de verwerende partij mee dat geen MER diende opgemaakt te worden.

24.2. In haar laatste memorie verwijst de verwerende partij naar haar memorie van antwoord en naar de redenen die de tussenkomende partij aanvoert om te besluiten tot de ongegrondheid van het middel.

25.1. In haar memorie werpt de tussenkomende partij in hoofdorde een exceptie van onontvankelijkheid van het middel op. Zij stelt dat de verzoekende partijen naar niet minder dan 45 artikelen van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid verwijzen en zodoende op onvoldoende duidelijke wijze omschrijven welke rechtsregel het bestreden besluit heeft overtreden.

25.2. Voorts voert de tussenkomende partij “in ondergeschikte orde” het hierna vermelde aan om te besluiten tot de ongegrondheid van het middel.

Zij stelt dat het Agentschap Natuur en Bos in een eerste advies van 2 april 2007 gunstig adviseert op voorwaarde dat de uitvoeringswerken niet plaatsvinden in het bijzonder beschermd gebied. Er wordt een individuele ontheffing verleend voor het “eigenlijke project”.

In een tweede advies van 28 april 2008 verleent het Agentschap Natuur en Bos een gunstig advies op voorwaarde dat het project wordt aangelegd op een bestaande onverharde weg die geen deel uitmaakt van het bijzonder beschermd gebied. De uitvoeringswerken mogen onder bepaalde voorwaarden wel plaatsvinden in het bijzonder beschermd gebied. In het tweede advies wordt een individuele ontheffing verleend voor de “uitvoeringswerken”.

De vergunning voorziet niet in een doorkruising van het bos- en VEN-gebied. De eigenlijke constructie wordt aangelegd op een bestaande onverharde weg die geen deel uitmaakt van het VEN- of bosgebied. Enkel de bouwwerken (werfzone) zullen plaatsvinden in het bos- en VEN-gebied. Voor deze werken wordt een individuele ontheffing verleend door het Agentschap Natuur en Bos met als voorwaarde dat “de weg (...) niet (wordt) verhard en (...) zijn huidige functie (behoudt) (enkel toegankelijk voor fietsers en wandelaars, niet voor gemotoriseerd verkeer)” en als voorwaarde dat “de werken (...) geen onherstelbare schade (zullen) veroorzaken in het bosgebied en bosrand”, “de werkzone (...) niet in het bos (zal) gelegen zijn” en “bosomvorming/ontbossing (...) niet (wordt) toegestaan”.

Het Agentschap Natuur en Bos overweegt dat er geen onherstelbare schade zal worden veroorzaakt aan het gebied. Er moet bijgevolg evenmin een MER worden opgesteld.

Daarnaast bepaalt artikel 29, §1, eerste lid, 6° van het besluit van 21 november 2003 van de Vlaamse regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeluid dat “indien de ontheffing wordt gevraagd voor een activiteit of een plan of programma dat onderworpen is aan de verplichting tot milieueffectbeoordeling overeenkomstig de wetgeving in uitvoering van de project-MER-richtlijn en van de plan-MER-richtlijn, (...) ook het conform verklaarde milieueffectrapport (wordt) toegevoegd”.

Indien het Agentschap Natuur en Bos van oordeel zou zijn geweest dat een milieueffectenbeoordeling vereist is, dan zou zij alvorens de individuele ontheffing te verlenen, vooreerst verzocht hebben om de voorlegging van een MER.

Bovendien wordt in het bestreden besluit bij de weerlegging van de bezwaren (bezwaar 6.b) vastgesteld dat het kwestieuze project geen aanzienlijke invloed zal hebben op het bijzonder beschermd gebied en dat er bijgevolg geen MER is vereist.

Volgens de tussenkomende partij moest er geen MER worden opgesteld.

Beoordeling

A. Ontvankelijkheid van het middel

26. Wat de aangevoerde exceptie betreft, wordt vastgesteld dat de tussenkomende partij, zij het in ondergeschikte orde, er in is geslaagd om het middel te beantwoorden. Zij begrijpt het middel als een kritiek op het ontbreken van een MER. Hieruit blijkt dat de tussenkomende partij niet in haar rechten van verdediging werd geschaad. Het middel is ontvankelijk.

De exceptie is ongegrond.

B. Gegrondheid van het middel

27. Artikel 4.1.1, §1, 1° van decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: het DABM) omschrijft “milieueffectrapportage” als “de procedure die al dan niet leidt tot het opstellen en goedkeuren van een milieueffectrapport over een voorgenomen actie en in voorkomend geval tot het gebruik ervan als hulpmiddel bij de besluitvorming omtrent deze actie, hierna m.e.r. te noemen”.

Onder “actie” wordt overeenkomstig artikel 4.1.1, §1, 3° van het DABM onder meer een “project” verstaan.

Artikel 4.1.1, §1, 5° van het DABM omschrijft “project” onder meer als:

“a) een voorgenomen vergunningsplichtige activiteit of een vergunningsplichtige activiteit die moet worden hervergund bij het verstrijken van de geldigheidsduur van de lopende vergunning en die bestaat uit :

- de uitvoering van bouwwerken, de totstandbrenging en in voorkomend geval de exploitatie van andere installaties, werkzaamheden of andere ingrepen in het milieu, inclusief de grondwaterwinningen en de ingrepen voor de ontginning van natuurlijke rijkdommen; (...)

-(...)

b) (...).”.

Artikel 4.1.1, §1, 8° van het DABM omschrijft een “milieueffectrapport over een project” als “een openbaar document waarin, van een voorgenomen project en van de redelijkerwijze in beschouwing te nemen alternatieven, de te verwachten gevolgen voor mens en milieu in hun onderlinge samenhang op een systematische en wetenschappelijk verantwoorde wijze worden geanalyseerd en geëvalueerd, en aangegeven wordt op welke wijze de aanzienlijke milieueffecten vermeden, beperkt, verholpen of gecompenseerd kunnen worden, hierna project-MER te noemen”.

Overeenkomstig artikel 4.3.1. van het DABM worden voorgenomen projecten, alvorens een vergunning kan worden aangevraagd voor de vergunningsplichtige activiteit die het voorwerp uitmaakt van het project, aan een milieueffectrapportage onderworpen in de gevallen bepaald in het “hoofdstuk III – milieueffectrapportage” (artikelen 4.3.1. – 4.3.9) van “titel IV – milieueffect- en veiligheidsrapportage” van dat decreet.

Artikel 4.3.2 van het DABM bepaalt onder meer:

“§1. De Vlaamse regering wijst, aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegde bijlage II, de categorieën van projecten aan die worden onderworpen aan de in dit hoofdstuk bedoelde vorm van milieueffectrapportage.

(...)

§2. De Vlaamse regering wijst, aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegde bijlage II, de andere dan in § 1 bedoelde categorieën van projecten aan waarvoor overeenkomstig dit hoofdstuk al dan niet een milieueffectrapport moet worden opgesteld op grond van een beslissing, geval per geval, van de administratie.

(...)

§4. De Vlaamse regering stelt, aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage II, de selectiecriteria vast op grond waarvan de administratie geval per geval beslist of voor de in §§ 2 en 3 bedoelde projecten overeenkomstig dit hoofdstuk al dan niet een milieueffectrapport moet worden opgesteld. Deze selectiecriteria moeten toelaten uit te maken of aan een bepaald project, dan wel aan een verandering daarvan, al dan niet aanzienlijke milieueffecten verbonden kunnen zijn.
(...)”.

Artikel 4.3.3 van het DABM bepaalt onder meer :

“(...

§ 2. Onverminderd § 5 neemt de administratie op gemotiveerd verzoek van de initiatiefnemer een beslissing over de toepassing van de rapportageverplichting, bedoeld in artikel 4.3.2, §§ 2, 3 en 4.

§ 3. In de gevallen bedoeld in artikel 4.3.2 kan de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting indienen bij de administratie.

(...)

§ 4. Het verzoek, bedoeld in §§ 1, 2 of 3, bevat ten minste :

1° een beschrijving en verduidelijking van het voorgenomen project met inbegrip van de ruimtelijke situering ervan; de ruimtelijke situering bevat minstens een uittreksel van de ruimtelijke uitvoeringsplannen of de vigerende plannen van aanleg en van de topografische kaarten van de omgeving;

2° (...);

3° de verantwoording voor het verzoek en alle relevante gegevens ter staving ervan.

De initiatiefnemer bezorgt het verzoek aan de administratie door betekening of tegen ontvangstbewijs.

(...)

§ 8. De definitieve beslissing wordt door de initiatiefnemer gevoegd bij de vergunningsaanvraag.

(...)

§ 10. De Vlaamse regering kan nadere regelen vaststellen inzake de vrijstelling, de ontheffing en de toepassing van de rapportageverplichting”.

Artikel 4.1.1, §1, 13°, c) van het DABM omschrijft “initiatiefnemer”, “voor wat de verplichtingen inzake projecten betreft”, als “de aanvrager of houder van een vergunning voor een project”.

Artikel 4.1.1, §1, 12° van het DABM omschrijft “administratie” als “de door de Vlaamse regering aangewezen diensten die bevoegd zijn voor het leefmilieu”.

28. Het besluit van 10 december 2004 van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (hierna: het MER-besluit) geeft uitvoering aan het voormelde hoofdstuk IV van het DABM.

Artikel 2 van het MER-besluit bepaalt onder meer:

“§1. De categorieën van projecten waarvoor overeenkomstig artikel 4.3.2. §1, §2 en §3 van het decreet een project-MER moet worden opgesteld, zijn vermeld in bijlage I en bijlage II van dit besluit.

§2. Voor de categorieën van projecten vervat in bijlage II bij dit besluit kan de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing indienen bij de bevoegde administratie.

§3. De bevoegde administratie beslist geval per geval over deze verzoeken tot ontheffing. Ze beslist op basis van de selectiecriteria die zijn vastgesteld in bijlage II van het decreet.

(...)”.

Overeenkomstig artikel 1, 2° van het MER-besluit is de bevoegde administratie : “de afdeling, bevoegd voor milieueffectrapportage : de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, zoals thans bepaald met toepassing van artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003 tot regeling van de delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de hoofden van de departementen van de Vlaamse ministeries”.

Bijlage II van het MER-besluit wijst onder meer de volgende categorieën van projecten aan die overeenkomstig onder meer artikel 4.3.2, §2 van het DABM aan de project-MER worden onderworpen, maar waarvoor de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing kan indienen:

“1 landbouw, bosbouw en aquacultuur

(...)

c) ° (...)

° Waterbeheersingsprojecten op onbevaarbare waterlopen, zoals de aanleg van overstromingsgebieden, wachtbekkens of van nieuwe waterlopen, die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied, met uitzondering van instandhoudings-, herstel- of onderhoudswerken.

(...)

10 Infrastructuurprojecten

h) Werken inzake kanalisering, met inbegrip van de vergroting of verdieping van de vaargeul, en ter beperking van overstromingen, met inbegrip van de aanleg van sluizen, stuwen, dijken, overstromingsgebieden

en wachtbekkens, die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied.
(...)”.

Overeenkomstig artikel 1, 4°, e en h van het MER-besluit behoren de bosgebieden en het Vlaams Ecologisch Netwerk tot de bijzonder beschermde gebieden.

29.1. Uit de gegevens van de zaak blijkt dat het bestreden besluit betrekking heeft op de aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied (hierna: het GOG) met stuw en dijken.

29.2. In het bestreden besluit is vermeld dat “de bouwplaats (...) volgens het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, vastgesteld bij KB van 7 maart 1977”, “deels in (...) bosgebied (ligt)”.

29.3. In het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 28 april 2008 wordt erkend dat de adviesaanvraag betrekking heeft op de aanleg van een dijk langs een bestaande weg (Velaart) voor het bouwen van het GOG te Meise en dat deze weg een gebied van het VEN doorsnijdt. Voor de dijkaanleg langs de bestaande weg Velaart verleent het agentschap een individuele ontheffing op de verbodsbepalingen van toepassing “in” het VEN (artikel 25, §3, 2° van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu) mits naleving van de opgelegde voorwaarden.

In het bestreden besluit wordt inzake het bezwaar van de verzoekende partijen dat een MER ontbreekt, het - onder randnummer 23.2 reeds vermelde – standpunt van 19 november 2007 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Meise overgenomen door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar. Daarin wordt onder meer vermeld dat “de aanleg van de ringdijk (...) over een afstand van 60 m het bos- en VEN-gebied (dwarst), maar de werken (...) aldaar volledig gelegen (zijn) op de bestaande onverharde weg en (...) bijgevolg (kunnen worden) beschouwd als zijnde niet gelegen ‘in’ bijzonder beschermd gebied”.

Hieruit blijkt dat de bestaande onverharde veldweg Velaart het bos- en VEN-gebied doorsnijdt. In tegenstelling tot hetgeen de verwerende en

tussenkomende partij menen, impliceert dit dat die weg is gelegen in die bijzonder beschermde gebieden. De werken die zijn gelegen op die weg moeten bijgevolg ook worden beschouwd als liggend in die bijzonder beschermde gebieden.

29.4. Gelet op het voormelde moest het betrokken project aan een MER worden onderworpen. De initiatiefnemer, namelijk de tussenkomende partij, heeft echter bij de bevoegde administratie geen gemotiveerd verzoek ingediend, in de zin van 4.3.3, §2 van het DABM, om een beslissing te nemen over de toepassing van de rapportageverplichting.

30.1. Voorts blijkt niet dat de tussenkomende partij, bij de bevoegde administratie een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting als bedoeld in artikel 4.3.3, §§3 en 4 van het DABM en artikel 2, §2 van het MER-besluit, heeft ingediend. In het bestreden besluit is immers vermeld dat de “Cel-MER (...) tot op heden geen aanvraag tot ontheffing (heeft) ontvangen of beoordeeld” en het Agentschap voor Natuur en Bos kan, gelet op hetgeen is bepaald in het voormelde artikel 1, 1° van het MER-besluit, niet worden beschouwd als de bevoegde administratie voor het verlenen van de ontheffing van de rapportageverplichting.

30.2. Artikel 25, §3 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna : het decreet natuurbehoud) bepaalt onder meer:

“§ 3. In de GEN en de GENO gelden de volgende voorschriften :
(...)

2° behoudens individuele ontheffing, verleend door het Agentschap voor Natuur en Bos of algemene ontheffing, is het verboden :

1) bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Dit verbod geldt niet voor de percelen van de landbouwbedrijven waar in het kader van artikel 15, § 5, lid twee en vier, van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, een ontheffing geldt; noch voor de percelen van landbouwbedrijven die onder de bepalingen van artikel 14 of artikel 15, §§ 1 tot 4 en § 6 van bovengenoemd decreet vallen; noch voor gronden die louter om de reden dat deze verworven zijn in de periode tussen de aangifte 95 en de inwerkingtreding van het mestdecreet niet onder de toepassing van hogervermelde ontheffing vallen, behalve in

bepaalde gevallen aangeduid door de Vlaamse regering, waarbij de modaliteiten of middelen nader kunnen worden gespecificeerd zonder nochtans tot een volledig verbod te kunnen overgaan;

2) behoudens in toepassing van een goedgekeurd beheersplan conform het bosdecreet van 13 juni 1990, de vegetatie, met inbegrip van meerjarige cultuurgewassen of van kleine landschapselementen te wijzigen;

3) het reliëf van de bodem te wijzigen;

4) werkzaamheden uit te voeren die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen, alsook maatregelen die de bestaande ont- en afwatering versterken;

5) de structuur van de waterlopen te wijzigen.

De Vlaamse regering bepaalt na advies van de Raad, de Vlaamse Hoge Bosraad en de MINA-Raad, de voorwaarden en de procedure, de termijn en de beroepsprocedure tot het verlenen van ontheffingen zoals bedoeld in § 3, 2° van dit artikel.

De Vlaamse regering kan onverminderd de toepassing van artikelen 18 en 19 voor de bestaande vergunde drinkwaterwinningen en de bijhorende vergunde capaciteit een algemene ontheffing verlenen op de verbodsbepaling inzake het uitvoeren van werkzaamheden die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen”.

Door het Agentschap voor Natuur en Bos is een individuele ontheffing verleend “op de verbodsbepalingen” als bedoeld in artikel 25, §3, eerste lid, 2° van het decreet natuurbehoud. Dit betreft geenszins een ontheffing in de zin van artikel 2, §3 van het MER-besluit. Het artikel 29, §1, eerste lid, 6° van het besluit van 21 november 2003 van de Vlaamse regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid, dat uitvoering geeft aan onder meer artikel 25 van het decreet natuurbehoud en waarnaar de tussenkomende partij verwijst, bevestigt dit, aangezien overeenkomstig die bepaling de individuele ontheffing in de zin van artikel 25, §3 van het decreet natuurbehoud tenminste onder meer “het conform verklaarde milieu-effectrapport” moet bevatten “indien de ontheffing wordt gevraagd voor een activiteit of een plan of programma dat onderworpen is aan de verplichting tot milieu-effectbeoordeling overeenkomstig de wetgeving in uitvoering van de project-MER-richtlijn en van de plan-MERrichtlijn”.

Het enkele feit dat het Agentschap voor Natuur en Bos niet heeft verzocht om een MER voor te leggen, betekent dan ook geenszins dat er in casu geen MER-plicht bestond. Dezelfde opmerking geldt in zoverre er wordt op gewezen dat in het bestreden besluit bij de weerlegging van de bezwaren

(bezwaar 6.b) is vastgesteld dat het kwestieuze project geen aanzienlijke invloed zal hebben op het bijzonder beschermd gebied.

31. Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van 7 augustus 2008 van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar houdende intrekking van de vergunning van 29 februari 2008 en houdende het verlenen van de stedenbouwkundige vergunning aan de provincie Vlaams-Brabant tot het aanleggen van een gecontroleerd overstromingsgebied met stuw te Meise en Kapelle-op-den-bos, kadastraal bekend Meise, 2^e afdeling, sectie A, nrs. 27/a, 29/z, 128/a, 138/d, 30/a, 127, 126/m, 126/r, 1^e afdeling, sectie C, nrs 128, 129/p, 129/f, 130/f, Kapelle-op-den-Bos, 2^e afdeling, sectie C, nrs 122/d, 122/e, 122/f, 122/g, 122/h, 123/a, 125/2, 126 en 127.

De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en het beroep tot nietigverklaring, begroot op 700 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van
twaalf september 2011, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Roger Stevens